

Otázky ke zkoušce z dějin raného novověku českých zemí

Irena Korbelařová
2022

1. Vysvětli pojem raný novověk – chronologické mezníky, etapy s přihlédnutím k ekonomickým, politickým, kulturním, náboženským aspektům
2. Charakterizuj územní rozsah českých zemí (českého státu – země Koruny české) a habsburské monarchie v raném novověku – země, proměny
3. Charakterizuj jednotlivé země v raném novověku – srovnaj rozdíly politické, náboženské, kulturní, jazykové (Čechy, Morava, Slezsko, obě Lužice ad.)
4. Charakterizuj pojmy: stavovská monarchie, absolutismus, osvícenský absolutismus
5. Pojmenuj vládnoucí dynastie v českých zemích, panovníky, časově vymeze a charakterizuj období vlády dynastie/ jednotlivých panovníků
6. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky vídeňských svaatebních úmluv
7. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky porážky u Moháče pro politickou situaci ve střední Evropě
8. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Ferdinanda I. a uveď výčet hlavních událostí
9. Uveď příčiny a důsledky vzniku centrálních dvorských úřadů v předbělohorském období, vyjmenuj je a časově zařaď
10. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky válek habsburské monarchie s Tureckem v 1. polovině 16. století (1529 - obléhání Vídně 1529, 1541 – Turci dobyli Budín a obsadili střední Uhry, 1547 - mír s Turky, rozdělení Uher na tři části)
11. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky šmalkaldské války pro české země
12. Uveď příčiny, hlavní události a výsledky válek habsburské monarchie s Tureckem v 2. pol. 16. století (1551-68, 1568 – Drinopolský mír potvrdil turecké výboje)
13. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Maxmiliána II. a uveď výčet hlavních událostí 1564-76
14. Popiš příčiny vzniku a charakterizuj tzv. českou konfesi – 1575
15. Charakterizuj dobu vlády císaře Rudolfa II. a uveď výčet hlavních událostí 1576-1611
16. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky tzv. patnáctileté války s Turky (1593-1606) pro české země
17. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky Bočkajova povstání v Uhrách (1604-1606) (zvl. Morava, Slezsko)
18. Uveď příčiny a důsledky uzavření libeňské smlouvy (1608 Matyáš drží Uhry, Moravu a Rakousy; postavení Rudolfa II; 1606 – mír s Turky, Rudolf II. neuznává, Matyáš se spojuje s uherskými a rakouskými stavy)
19. Uveď příčiny vydání, význam a důsledky české konfese 1575 a Rudolfova majestátu 1609
20. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky vpádu Pasovských 1611
21. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Matyáše a uveď výčet hlavních událostí v Říši a v českých zemích
22. Charakterizuj stavovskou společnost předbělohorské doby – základní principy, struktura
23. Charakterizuj města (role, společenská skladba, hospodářské poměry)
24. Charakterizuj venkov (struktura, role, společenská skladba, hospodářské poměry)
25. Charakterizuj hospodářské poměry v období stavovské monarchie (města, Svatováclavská smlouva, režijní podnikání ad.)
26. Charakterizuj kulturní poměry předbělohorské doby; umělecké slohy a jejich uplatnění v českých zemích v architektuře, hudbě
27. Popiš průběh, uveď příčiny a důsledky pražské defenestrace 1618
28. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Ferdinanda II. a uveď výčet hlavních událostí
29. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky českého povstání 1618-20 (1619 – český stát konfederací s volitelným panovníkem, 1619 – Ferdinand II. sesazen, Fridrich Falcký králem, 1620 - bitva na Bílé hoře, 1621 – Slezsko se vzdalo císaři, 1621 – poprava 21 českých pánů; pozor: Čechy, Morava, Slezsko, Lužice)
30. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky prvního Bethlenova odboje proti císaři Ferdinandovi II. 1619 v kontextu dějin českých zemí, vč. Slezska a jeho opozice (1620 – Bethlén povolán králem Uher, 1622 – mikulovský mír, Bethlén se vzdal královského titulu)
31. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky války falcké 1621-23 pro české země, drážďanský akord
32. Vysvětli pojem mincovní kalada a uveď příčiny a důsledky, 1623

33. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky druhého Bethlénova odboje 1623-24 v kontextu českých zemí
34. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky dánské 1625-29 pro české země
35. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky třetího Bethlénova odboje 1626
36. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky vpádu Mansfeldských na Moravu 1626
37. Charakterizuj, uved' příčiny význam a důsledky vydání Obnoveného zřízení zemského 1627, 1628, vyjmenuj stěžejní okruhy, které upravovalo; zohleďni Čechy, Moravu, Slezsko
38. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky války švédské 1630-1635 pro české země
39. Uved' příčiny, význam a důsledky zavraždění Valdštejna 1634
40. Charakterizuj a uved' důsledky pražského míru 1635, územní a státoprávní změny (Sasku postoupeny obě Lužice)
41. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky války švédsko - francouzské 1635-1648 pro české země
42. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Ferdinanda III. a Ferdinanda IV.
43. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky odboje Jiřího Rákoczyho I. 1644-45 pro české země

44. Charakterizuj a uved' důsledky vestfálského míru z hlediska Evropy a pro české země 1648 – místa, obsah, dopady na náboženské poměry v českých zemích (Slezsko)
45. Popiš stručně hlavní dopady třicetileté války na české země
46. Charakterizuj pobělohorské období z hlediska ekonomického, politického (nástup absolutismu), kulturního, náboženského
47. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Leopolda I. a uved' výčet hlavních událostí ve vztahu k habsburské monarchii a českým zemím (1657-1705)
48. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky války s Turky 1663-4 (1663 – kapitulace Nových zámků) pro české země a habsburskou monarchii
49. Charakterizuj, uved' příčiny, význam a důsledky vasvárského míru (potvrdil největší rozšíření turecké moci) pro české země a habsburskou monarchii
50. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky Wesselenyiho spiknutí v Uhrách 1664-71, dopady na české země
51. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky Thökölyho povstání 1678-84, dopady na české země
52. Uved' příčiny a důsledky povstání poddaných v Čechách 1680, robotní patent
53. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky války s Tureckem 1683-1689, (1683 – obležení Vídně Turky, 1699 – karlovačský mír, posunutí turecké hranice na jih), dopady na vývoj habsburské monarchie a českých zemí
54. Charakterizuj a uved' důsledky karlovačského míru – 1699, posunutí turecké hranice na jih
55. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky povstání Františka Rákoczyho II. 1703-1711 ve vztahu k českým zemím
56. Charakterizuj, uved' příčiny, význam a důsledky szatmárského míru (1711 s kuruci, Habsburkové dědičně v Uhrách)
57. Charakterizuj poměry v českých zemích a jejich proměny ve 2. polovině 17. století (ekonomické, sociální – šlechta, města, venkov)
58. Charakterizuj stavovskou společnost ve 2. polovině 17. století, proměny
59. Charakterizuj ekonomické poměry a jejich vývoj v českých zemích v kontextu habsburské monarchie ve 2. polovině 17. století (merkantilismus, nástup manufakturní výroby, komunikace ad.)
60. Vysvětli pojem „berní rula“, uved' příčinu zavedení a jak se nazývalo adekvátní opatření pro Moravu
61. Charakterizuj náboženské poměry v českých zemích po skončení třicetileté války, proměny společenské skladby (Čechy, Morava, Slezsko)
62. Charakterizuj kulturní poměry českých zemí 2. poloviny 17. století – výtvarné umění, architektura, hudba ad.
63. Charakterizuj absolutismus a jeho podobu v českých zemích

64. Uved' příčiny, hlavní události a důsledky války o dědictví španělské 1700-14
65. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Josefa I. 1705-1711
66. Charakterizuj, uved' příčiny, význam a důsledky Altranštátské smlouvy 1707 (Slezsko)
67. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Karla VI. (1711-1740, 1729 – Jan Nepomucký prohlášen za svatého, 1739 – generální cechovní artikule)
68. Charakterizuj, uved' příčiny, význam a důsledky vyhlášení pragmatické sankce, (1713, 1720 český sněm schválil pragmatickou sankci)

69. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky rastattského míru (1714, mezi císařem a Francií) v kontextu vývoje českých zemí
70. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky války o dědictví polské (1733-35) v kontextu českých zemí
71. Charakterizuj stručně dobu vlády Marie Terezie Charakterizuj, uveď příčiny a význam vratislavského míru
72. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky první slezské války, (1742 – vratislavský mír) v kontextu dějin českých zemí
73. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky druhé slezské války (1744-45, 1745 – drážďanský mír) v kontextu dějin českých zemí
74. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky tereziánských reforem v oblasti berní (s příklady z českých zemí)
75. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky tereziánských reforem v oblasti správní (s příklady z českých zemí)
76. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky tereziánských reforem v oblasti právní (s příklady z českých zemí)
77. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky tereziánských reforem v oblasti školské (s příklady z českých zemí)
78. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky tereziánských reforem v oblasti poddanské (s příklady z českých zemí)
79. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky sedmileté války a Hubertsburského míru (1756, 1763– francouzsko-rakouská spojenecká smlouva) a dopady na české země,
80. Uveď příčiny a důsledky poddanských nepokojů v období vlády Marie Terezie, (1775 - selské povstání v Čechách, robotní patent, slezská specifika)
81. Uveď příčiny, hlavní události a důsledky války o bavorské dědictví 1778-1779
82. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Josefa II.
83. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky josefských reforem v oblasti berní (s příklady z českých zemí)
84. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky josefských reforem v oblasti právní (s příklady z českých zemí)
85. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky josefských reforem v oblasti správní (s příklady z českých zemí)
86. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky josefských reforem v oblasti poddanské
87. Charakterizuj, uveď příčiny, význam a důsledky josefských reforem v oblasti náboženské (1781 – patent toleranční, 1783 – zřízení generálních seminářů, rušení klášterů; s příklady z českých zemí)
88. Charakterizuj stručně dobu vlády císaře Leopolda II. (1790-92 , 1790 – odvolání berní a urbaniální reformy, 1791 – korunovace a první průmyslová výstava, 1792 prusko rakouská koalice proti revoluční Francii
89. Vysvětlí pojem stavovská desideria
90. Stručně charakterizuj pojem merkantilismus
91. Stručně charakterizuj pojem fyziokratismus
92. Stručně charakterizuj pojem lutherství
93. Stručně charakterizuj pojem kalvinismus
94. Stručně charakterizuj pojem katolicismus
95. Stručně charakterizuj pojem reformace a uveď hlavní důsledky pro české země
96. Stručně charakterizuj pojem protireformace a uveď hlavní důsledky pro české země
97. Stručně charakterizuj pojem renesance a uveď hlavní představitele v jednotlivých odvětvích umění a architektury českých zemí
98. Stručně charakterizuj pojem baroko a uveď hlavní představitele v jednotlivých odvětvích umění a architektury v českých zemích
99. Stručně charakterizuj pojem rokoko a uveď hlavní představitele v jednotlivých odvětvích umění a architektury v českých zemích
100. Stručně charakterizuj pojem alchymie
101. Uveď minimálně 2 práce Josefa Janáčka vztahující se k období raného novověku
102. Uveď minimálně 2 práce Josefa Pekaře vztahující se k období raného novověku
103. Uveď minimálně 3 práce Josefa Polišenského vztahující se k období raného novověku
104. Uveď minimálně 2 práce Kamila Krofty vztahující se k období raného novověku
105. Uveď minimálně 3 syntetické práce vztahující se k období raného novověku
106. Uveď minimálně 2 práce Josefa Macůrka vztahující se k období raného novověku